

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

Gestatsioonidiabeedi käsitus makrosoomia ennetamiseks

Annaliisa Kruutmann
Ida-Tallinna Keskhaigla

Gestatsioonidiabeet (GD)

... on süsivesikute ainevahetuse häire, mis esineb ainult raseduse ajal

- Kuni 70% GD naistest haigestub sünnitusjärgselt 5-10 aasta jooksul 2.tüübi diabeeti
- Suurem osa rasedatest kontrollib haigust dieetravi ja füüsilise aktiivsusega
- 10-15% rasedatest vajab insuliinravi

GD diagnoos – glükoositolerantsustest GTT

- GD diagnoositakse, kui veresuhkur on:
 - tühja kõhuga $> 5,1$ mmol/l
 - 1 tund pärast koormust $> 10,0$ mmol/l
 - 2 tundi pärast koormust $> 8,5$ mmol/l

GD diagnoosimiseks peab üks väärtustest olema üle normi

Makrosoomia

...sünnikaal ≥ 4500 grammi

- Üks mitmetest GDga seotud riskidest

GD Ida-Tallinna Keskhaiglas 2014-2015

- Glükoosi ainevahetuse häire (GD + raseduse ajal avaldunud 2.tüübi diabeet) diagnoositi 611-l (10,8%) rasedusega arvel olnud ja sünnitanud naisel
- 37, 41 ja 22% juhtudest diagnoositi vastavalt 1., 2. ja 3. raseduse trimestril

Makrosoomia Ida-Tallinna Keskhaiglas 2014-2015

- Glükoosi ainevahetuse häirega emadelt sündis üksiksünnituses 10 ajalist last kaaluga üle 4500 g (1,8 %)
- Glükoosi ainevahetuse häireta emade hulgas oli üle 4500 g kaaluga ajaliste laste osakaal samal ajaperioodil 2,4%

GD käsitlus Ida-Tallinna Keskhaiglas

- Veresuhkru analüüs kõigil rasedatel esimesel vastuvõtul
- GTT esimesel trimestril
 - paastusuhkur on 5,2-6,9 mmol/l ja/või juhuslik veresuhkur on 7,0-10,9 mmol/l
 - kõrge riski grupp
- GTT 24.-28. rasedusnädalal
 - kõrge riski grupp, kui esimese trimestri GTT oli normis
 - GD kahtlusel
- GD diagnoosimisel
 - grupinõustamine
 - jälgimine spetsialiseerunud ämmamanda juures

Grupinõustamine

- Aastast 2012 eestikeelne grupinõustamine
- Aastast 2014 venekeelne grupinõustamine
- Kaasatud kolm ämmaemandat, kellest kaks läbinud spetsialisti õppe Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis (2014)

Grupinõustamise läbinud rasedaid - 1118

Aasta	Eestikeelne	Venekeelne
2012	196	
2013	183	
2014	234	114
2015	258	133

Grupinõustamise teemad

- GD mõju hetkel ja tulevikus
- Tervislik toitumine ja süsivesikute päevane jaotus
- Glükomeetri kasutusõpetus
- Mõõtmistulemuste tõlgendamine
- Koostatud patsiendi infomaterjal:
Gestatsioonidiabeet

Edasised visiidid

- Veresuhkru mõõtmise tulemuste interpreteerimine
- Toidupäeviku analüüs
- Soovitused olenevalt konkreetsest situatsioonist
- Vajadusel suunamine insuliinravi määramiseks
- UHD 32. ja 36. rasedusnädalal
- Sünnitusplaani otsustamine

Haigusjuht

30 aastane naine, KMI 25, IR, IS, isal diabeet

Gr in h 10+6

– Paastuveresuhkur **5,3** mmol/l

Gr in h 12+6

– GTT 4,6/9,2/6,1

Gr in h 26+1

– GTT 4,8/**10,4**/7,8

Gr in h 27+0 → grupinõustamine

HJ: I korduskonsultatsioon

Gr in h 28+6

- Hommikused paastuveresuhkrud
4,8/5,1/4,8/4,3/5,1/4,8/4,4 mmol/l
- Söögijärgsed veresuhkrud valdavalt alla 7 mmol/l, ühekordselt mõõdetud **7,4** mmol/l-
sõi põhitoidukorra juurde piimakisselli
- Nõustatud

HJ: II korduskonsultatsioon

Gr in h 31+1

- Hommikused paastuveresuhkrud
5,5/4,9/**5,2**/4,7/4,3/4,7 mmol/l
- Söögijärgsed veresuhkrud valdavalt alla 7, paaril korral kuni **7,6** mmol/l – liialdanud süsivesikutega
- Sööb 3 põhitoidukorda päevas + 2-3 vahepala
- Toiduvalik mitmekülgne. Nõustatud

HJ: III korduskonsultatsioon

Gr in h 34+1

- Hommikused paastuveresuhkrud
5,0/4,7/4,2/4,5/4,6/4,4/4,7/4,3/5,0/4,2/5,0
mmol/l
- Söögijärgsed veresuhkrud valdavalt alla 7 mmol/l,
müsli söömise järgselt olnud **7,7** mmol/l
- Nõustatud. Jätkab dieetravi ja veresuhkru kontrolli

HJ: IV korduskonsultatsioon

Gr in h 35+1

- OLM 2200g
- Raseda kaaluivve 2 kg

Gr in h 36+0

- Hommikused paastuveresuhkrud
4,5/4,7/4,6/4,4/4,2/4,2/4,7 mmol/l
- Söögijärgsed veresuhkrud alla 7 mmol/l
- Nõustatud. Jätkab dieetravi ja veresuhkru kontrolli

HJ: V korduskonsultatsioon

Gr in h 37+1

- OLM 2720g, vee hulk normis

Gr in h 39+1

- OLM 3210 g, vee hulk normis, norm hemodünaamika
- Hommikused paastuveresuhkrud
4,3/4,8/4,2/4,5/4,3/4,8/5,0/4,7/4,4/4,4/4,6/4,7 mmol/l
- Söögijärgsed veresuhkrud alla **7,2** mmol/l
- Sünnitusplaan konservatiivne

HJ: sünnitus

Gr in h 40+0

- *Partus I maturus*, puhkenud selged looteveed
- vaginaalsel teel sünnib elus ajaline poeglaps; sünnikaal 3338g, pikkus 49 cm, Apgar 8/8; nabaväädi vere pH 7,17

HJ: vastsündinu

- Fototeraapia teisest elupäevast (ABO konflikt)
- Põhjalikult ja korduvalt nõustatud imetamise osas, laps loid imeja, lisaks saab süstlast rinnapiima + lisatoitu
- Veresuhkrud: 4,7/3,4 mmol/l
- Koju neljandal elupäeval

HJ: soovitused emale

- Pöörduda kolme kuu pärast perearsti poole seoses kõrgeenenud 2.tüübi diabeedi tekke riskiga
- Jätkata tervislikku toitumist
- Olla füüsiliselt aktiivne

Hinnang

- Grupinõustamine täidab eesmärgi
- Tugi „kaasvõitlejatelt“, elav arutelu
- Väljaõppinud ämmaemandad
- Ressursid paremini kasutatud